

Поводом сиситија, односно фидитија, Аристотелова замерка састоји се у томе што се поменути обичаји не подмирују из државних средстава, као што је случај на Криту, тако да сасвим сиромашни људи не могу давати свој допринос заједничким обедима, а то је услов за учешће у вршењу грађанских права.

Аутор је лепо и прегледно изложио Аристотелова схватања у вези са недостацима спартанског државног уређења према идеалу који је он имао за најбољи облик државе. Али се он није упуштао у то откуда она потичу. А то је требало учинити, јер се баш ту тако изразито види Аристотелов класни став, став идеолога средњих робовласничких слојева атинске државе, као што рекох.

Б. Стевановић, Скопље.

H. KOLLER, *Die Mimesis in der Antike*. Nachahmung, Darstellung, Ausdruck. Bern, Francke, 1954, стр. 235.

Мада је овај рад објављен пре више година, ипак је потребно макар и сада тек упозорити на њ због изванредна значења теме коју обрађује за историју античке естетике и интерпретацију многих места из античке књижевности која су пресудно утицала на доцније схватање у европској књижевности. Књига је посвећена испитивању основа и извора теорије мимесе, при чему аутор долази до новог резултата да је мимеса технички термин и у тој својој најстаријој употреби везан је са игром и то оргијастичком игром и музиком (исп. *Нутт. in Apoll.* 163 и др.). Тај технички термин и нема првобитно значење „подражавања“ већ „претстављања“ и „израз“ (*Darstellung, Ausdruck*). Таква теорија музике и игре јавља се у Питагорејаца 5-ог века и у Дамона, те утиче на Горгiju, остале софисте и Демокрита, да би доцније у Платона била примењена и на поезију (*Rep.* III 392 и д.) па је постепено њено проширивање од мимесе игре преко мимесе језика довело и до измене њена значења у *Десетoj књизи Државе* Платонове где тек добива значење „подражавања“. Не треба истичати значај ових закључака уколико су поуздани за разумевање и превођење многих места у Платона и нарочито Аристотелове *Поеишке* у којој је, како је настојао да покаже Koller, термин *mimesis* употребљен у старијем свом значењу. Неки су преводиоци и испитивачи већ раније казивали да се Аристотелово „подражавања“, тј. термин *mimesis* има схватити много шире но што се то обично чини (нпр. X. С. Бучер, Цејн Харисон, у нас П. Поповић и М. Н. Ђурић, који Поповићев рад доноси у предговору трећег издања свога превода *Поетике*). Није, међутим, раније постојала таква студија о термину *mimesis* која би показивала да основно и првобитно значење тога термина уопште и није „подражавања“. Иако, према томе, Колерово откриће није потпуно неочекивано, оно је ипак ново, јер је радикално решење запажених тешкоћа при интерпретацији Аристотелова термина *mimesis*. То решење у двама деловима књиге, једном посвећеном изворима теорије (9—121) и другом систематском (125—209), добило је у многоме, ако не и у сваком детаљу и области, образложење и документацију. Ако је притом пишчева интерпретација на неком месту можда одвише понета новим открићем (исп. J. Tate, *The Class. Rev.* N. S. V 1955), то му се обзиром на значај тога открића не може замерити.

Главни резултат његова рада, међутим, тешко се може занемарити (исп. *Rev. Phil.* 29, 1955, 277, Louiss, *Class. Rev.* 5, 1955, 258 Tate, *Am. Journ. of Philol.* 26, 1955, 446 Hoerder, *Rev. d. ét. Gr.* 68, 1955 383 Irigoïn) и поред оштрог али усамљеног покушаја критике I. Verdenius-a (*Mnemosyne* S. IV Vol. X, 1957, 254).

М. Флашар, Београд.

LEIF BERGSON, *L'épithète ornementale dans Eschyle, Sophocle et Euripides*. Lund, Ohlsson 1956, стр. 213.

Рад L. Bergs-она попуњава једну знатну празнину у веома обимној литератури о језику и стилу трију великих трагичара у којој је досада недостајала модерна монографија којој би главни предмет испитивања била *epitheta o n a n t i a*. Ово је можда и тиме условљено што неки стручњаци и данас сматрају, како је то чинио већ Дионисије из Халикарнаса (*De comp. verb.* 22, 148—151), да